

KRIŽEVAČKI NAKLADNIK MIRKO BREYER

IVAN PEŠLIĆ

Gimnazija Ivana Zakmardija Dijankovečkoga
Milislava Demerca 8
HR - 48260 Križevci

Stručni članak
Professional paper

Primljeno/Received: 19. 01. 2004.

Prihvaćeno/Accepted: 26. 01. 2004.

U tekstu se donosi kratak prikaz života i djela križevačkog nakladnika Mirka Breyera. Mirko Breyer bio je prvak hrvatske bibliografije, bibliofil, knjižar-nakladnik i antikvar. Obilježio je početak dvadesetog stoljeća svojim kulturnim radom. Autor donosi dio objavljene i dio neobjavljene građe o Mirku Breyeru.

Ključne riječi: Mirko Breyer, nakladnik, bibliofil, antikvar, hrvatska bibliografija

Dvadeset trećega listopada 2003. navršilo se 140 godina od rođenja Mirka Breyera, antikvara, književnika, bibliofila, bibliografa, kulturnog povjesničara, knjižara nakladnika. Breyerova obitelj potječe iz Gradišća u Austriji. Jedan od predaka imao je pivovaru u Mattersdorfu u Burgelandu. Mirkov pradjed Samuel preselio se u Rasinju kod Koprivnice kao zakupnik imanja grofova Inkey. U Rasinji se, pak, rodio Mirkov djed Jakov, koji se 1830. preselio u Križevce gdje je i umro 1869. godine. Mirkov otac Marko rodio se u Križevcima 1838. godine. Bio je trgovac u Varaždinu, gdje se rodio i Mirko 23. listopada 1863. Otac je bio poslovni direktor Križevačke dioničke štedionice, zatim dugogodišnji gradski zastupnik i podnačelnik križevački.

Najranije djetinjstvo Mirko Breyer je proveo u Varaždinu. Nakon četiri godine seli u Križevce gdje 1873. završava pučku školu. Srednju školu polazi u Varaždinu, Zagrebu i Trstu. U Trstu polazi trgovačku praksu kod trgovačke kuće Binenfeld koja ga 1879. šalje u poznatu britansku trgovačku luku Aden, gdje ostaje tri godine. Iz Adena je pisao za *Obzor*. Po povratku iz Adena nastavlja sa studijama trgovine u Trstu, Beču, Leipzigu, Münchenu, Hamburgu, istovremeno se živo zanimajući za bibliotekarstvo. U Križevce se vraća 1890. gdje ostaje sve od 1903. kada se seli u Zagreb. U Zagrebu osniva nakladnu komisiju knjižaru Slavenski znanstveni antikvarijat. Svoju je komisiju knjižaru 1920. predao dioničkom društvu koje joj daje ime Jugoslavenska znanstvena knjižara, a sam je dalje vodio Slavenski znanstveni antikvarijat, sve do 1928. kada ga je likvidirao. Godine 1929. postao je direktor Jugoslavenskog nakladnog dioničkog društva *Obnova*, čiji je direktor sve do 1940. Za vrijeme okupacije vanjski je suradnik Hrvatske enciklopedije.¹ U vrijeme okupacije bio je bez posla i proganjan. Iako je bio asimilant i unatoč tome što su mu priznata arijska prava i nije morao nositi židovski znak, odveden je u logor Stara Gradiška gdje je proveo šest mjeseci. Pušten je u travnju 1942., a još je dva puta zatvaran do kraja rata. Za vrijeme logorovanja napisao je dirljivu pjesmu *U sabirnom logoru*.² Prije toga Breyer je pisao pjesme u zadarskome *Narodnom listu* 1890.-93. Poslije oslobođenja postaje bibliotekar u Hrvatskom nakladnom zavodu. Umro je 29. prosinca 1946.

Mirko Breyer se od najranije mladosti zanimao za starine te ih je marljivo skupljao. Već je iz Adena zagrebačkim muzejima uputio nekoliko pošiljaka starina, etnografskih i prirodoslovnih predmeta.³

I poslije je nastavio sa slanjem raznih darova hrvatskim kulturnim ustanovama. Tako je JAZU darovao 80 autografa znamenitih hrvatskih osoba iz 18. i 19. stoljeća. Poklone je slao i Muzeju za umjetnost i obrt, a Hrvatskom narodnom kazalištu darovao je originalnu diplomu kazališnog odbora Ilirske čitaonice iz 1842. Prema njegovoj želji, njegovi nasljednici 1947. godine darovali su Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici 353 knjige i 12 godišta časopisa.

¹ Jakić, Tomislav, O Mirku Breyeru, osnovi biografije i bibliografija njegovih radova, *Vjesnik bibliotekara hrvatske*, XIX/1973. br.1.-4, str. 7-21. Ovdje donosim također nešto nadopunjenu bibliografiju koju je objavio Jakić.

² O Breyeru postoje i drugi zapisi u enciklopedijama i u Hrvatskom biografskom leksikonu sv.II. str. 302-303. Za ovaj kratki prikaz Breyerove biografije koristio sam se i knjižicom: Vjekoslav Klaić, *Knjižničarstvo u Hrvata*, Zagreb 1922.

³ Ivo Goldstein, *Holokaust u Zagrebu*, Zagreb 2001., str. 264-265.

⁴ *Viestnik hrvatskog arheološkog društva* II/1880. br.4. str. 126.

Za vrijeme svojeg boravka u Križevcima Breyer je prikupio rijetke hrvatske knjige i proučavao ih. Sakupio je vrijednu i bogatu knjižnicu u kojoj su se isticale inkunabule, prva izdanja starih, napose dalmatinskih pisaca. Već 1904. uz vrlo povoljne uvjete prodao je Sveučilišnoj knjižnici mnoge rijetke knjige.

Valja također istaknuti Breyerovu djelatnost kao knjižara-nakladnika. Prvo objavljeno djelo u njegovoj nakladi je knjiga Maksima Gorkog *U tamnici*. Objavio je mnoge autore, npr. Dostojevskog, Matoša, Nazora i dr.

Njegov znanstveni antikvarijat bio je stjecište mnogih hrvatskih učenjaka, književnika, pjesnika i ljubitelja knjige onoga doba.

PISMA⁴

R- 4446 b	Novoj Europi 18.III.1939.	Zahvaljuje na objavljivanju članka.
R-7494	Pismo nepoznatom	Breyer živi u Ilici 29, Zagreb tel.510.
R-4771 b	Pismo Elzi Kučeri od 28. VI. 1920. i 23. X. 1943.	Traži od nje ponovni popis knjiga koje je naručila od njega 1920. Kučeri čestita 60. godišnjicu života u pismu iz 1943.
R-5896	16.IX.1936.	Čestitka, jedna karta.
R-6167	Križevci, 25. IV.1899.	Ova pisma upućena su Frani Bučaru-prof. na gornjogradskoj gimnaziji, moli ga da pregleda njegovu knjižnicu.
	Križevci, 10.V.1899.	Javlja F. Bučaru da nema djela protestanske književnosti iz XVI. stoljeća, ali da ima prva izdanja Matije Ilirikusa Vlačića.
	Križevci, 19.V.1899.	Šalje popis knjiga iz XVI.st. o protestanskoj književnosti.
	Križevci, 29.V.1899.	Obavještava Bučara da ima sliku P. Ritera Vitezovića iz 1725. godine. Također moli Bučara za mišljenje o Grbiću, za kojeg misli da je Hrvat.
	Križevci, 18. IV. 1900.	Javlja da će poslati knjige koje traži, ali da se trenutno seli iz stana u stan i da putuje u Pariz na izložbu.
	Križevci, 6.VI.1900.	Javlja Bučaru da se vratio iz Pariza te može poslati knjige.
	Križevci, 9. III. 1901.	Želi se sastati s Bučarom zahvaljuje mu i divi mu se na objavljenoj knjizi o hrvatskim protestantima.
	Zagreb, 8.VII. 1907.	Obavještava F. Bučara da mu šalje Spomen spise
	Dubrovnik, 12. VII. 1936.	Šalje mu razglednicu iz Dubrovnika.
	Roma, 12. VII 1938.	Šalje mu razglednicu iz Rima.
	Omišalj, 29. VII. 1939.	Šalje razglednicu iz Omišlja.
R-4119 b	Križevci 14. VIII.1899.	Pismo Milanu Grloviću, zahvaljuje mu što se divi knjigama, također ga obavještava glede spomenika Nemčiću. U drugom pismu Grloviću od 28. VIII. 1899. obavještava ga da je glede spomenika Nemčiću sve u radu i traži pjesme od Mihela Mikalića.
R-4136 b	Zagreb.11.VIII.1944. i 9.VII.1940.	Čestita Stjepanu Ivšiću 60. rođendan. Razglednica iz Cirkvenice.
	Zagreb 20. VII. 1925.	Zahvaljuje F. Fancevu za djela koja mu je ustupio iz Akademije (JAZU).
R-7494b	Zagreb 19. IX. 1932.	Čestita Fancevu 50. rođendan.
	Zagreb, 30. X. 1933.	Zahvaljuje Fancevu na čestitki za svoj rođendan.
	Zagreb, 31.X.1935.	Čestita Fancevu u povodu studije o Ilirskom preporodu.

⁴ Pisma sam pronašao u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zbirci rjetkosti. Koliko mi je poznato, do sad nisu objavljivanja. Ovdje donosim njihov kratki sadržaj.

S Breyerom su komunicirali mnogi kulturni i javni djelatnici. Ovdje donosim pismo Dušana Preradovića:⁵

Pola, dne 21. rujna 1897.

Vrli gospodine!

Jamačno ćete si pomisliti ili da nisam primio Vašega cienjenoga pisma od 9. o. mj. ili da sam prelijen, da odgovaram na nj. Nu nijedno ni drugo ne stoji. Primio sam Vaše cienjeno pismo te me svojimi podatci navelike zadužiste. Uzrok zašto Vam ne pisah odmah poslije primitka Vašega lista, jeste taj, što sam se glede podataka o Stjep. Posidarskomu obratio bio našem starini i specialisti u kaptolskih stvarih gosp. preč. Ivanu Tkalčiću. Mislio sam, da će mi što brže odgovoriti, nu do danas odgovora ne vidjeh, a ja uvijek čekajući, da dobijem te podatke, te da Vami ih saobčim, zadocnio sam Vam pisat odnosno zahvaliti se.

Vrlo mi je drago što sam mogao i ja doprinijeti malo zrnca k gradji naše povijesti.

U već spomenutoj knjizi: "The life and pontificate of Leo X." od W. Rouve-a, navedene su sljedeće knjige, koje bi mogle služiti za razjašnjenje hrvatskih poslanstva k papi Leonu X. i to:

1. Chr. Godofr. Hoffmanni: nova scriptorum ac monumentorum, partim rarissimorum, partim ineditorum Collectione Tom I. p. 361-500 (: u tome se izdanju nalazi dnevnik meštra obreda Parida Grassis-a "diarium curiae Romanae" i to ako i nepodpuno to barem od god. 1518-1522. dakle baš naše kritično vreme.

2. U Monakovu: Ioannis Burcardi et aliorum diaria cerimoniarum curiae Romanae 1484-1538 rukopis poznatoga Onufria Panvimios-a. U ovom pako rukopisu moglo bi se još više nego u knjizi pod 1.) naći.

Neću Vam danas cienjeni gospodine smetati:

Bilježim se oznakom svog veleštovanja, kao Vaš iskreni štovatelj

Preradović

BIBLIOGRAFIJA RADOVA MIRKA BREYERA

1. Nešto o križevačkim listinama. *Tjednik bjelovarsko križevački*, I/1890-91, br.7.
2. Pokus bibliografije povjesti pobjede kod Siska 22. lipnja 1593. i obsada tvrđje sisačke po Hasan paši bosanskom u god. 1591. i 1592. Prigodom 300 godišnjice sisačke pobjede sastavio i izdao M. B., *Križevčanin*. U Križevcih, Brzotiskom Gust. Neuberga, (1893.)
3. O vojskovođi Franji Gunduliću Dubrovčaninu, *Prosvjeta* (Zagreb) III/1895, br.9, str. 287, br. 10, str. 305.
4. Prevodi Marulićevih latinskih djela. *Prosvjeta* (Zagreb), br.22, str.687-689.
5. Hrvatski poslanik na ausburškom saboru. g. 1530. *Vienac*, XXVII/1895, br.51, str.814.
6. O Dobriši Dobriću Dubrovčaninu. *Vienac*, XXIX/1897, br.32, str. 516, 518, 519.
7. Nešto gradje staroj hrvatskoj književno-kulturnoj povjesti. Sakupio i izdao M. B., *Križevčanin*. Križevac, Tiskom G. Neuberga, 1898.
8. O Jurju Dragišiću Bošnjaniću. *Vienac*, XXXI/1899, br.35, str.569-570; br.36, str.585-586; br.37, str.601-602.
9. *Prilozi k starijoj književnoj i kulturnoj povjesti hrvatskoj*, U nakladi vlastite knjižare, Zagreb 1904.
10. O krivim i patvorenim hrvatskim tiskarskim mjestima. *Vitezović*, II/1905, br.I, *Hrvatski bibliofil*, I/1905, br.1, str.9-10.
11. Stare igraće karte sa hrvatskim tipovima. *Vitezović*, II/1905, br.273, *Hrvatski bibliofil*, I/1905, br.2/3, str.32-33.
12. *Marko Breyer* (1838-1908), Zagreb - Križevci, 1908.
13. *Marko Breyer* (Nešto iz njegova života i javnog djelovanja. 1838-1908.) Nekoliko listova uspomene u oči sedamdeset-godišnjice njegove. Napisao sin mu M. B. Zagreb - Križevci, u ožujku 1908. C. Albrecht (Maravić i Dečak), Zagreb.

⁵ Dušan Preradović, sin hrvatskog pjesnika Petra Preradovića i njegove prve žena Pavice de ponte, rođen je 18. IX.1920. Bio je pomorski časnik i služio je raznim brodovima bivše Austro-Ugarske, a zatim radio u hidrografskom zavodu u Puli. Bavio se poviješću i to napose kulturnom te objavio više članaka s tog područja.

Ovo pismo objavio je Tomislav Jakić u: *Grada za povijest književnosti Hrvatske*, knjiga, XXIV, Zagreb 1953.

14. Der kroatische Buchhandel, u: *Borsenblatt für den Deutschen Buchhandel*, Leipzig, 1910.
15. Dva Dalmatinca knjigotiskara u XV vijeku. *Prosvjeta* (Zagreb), XXIX/1911, br.6, str.198.
16. Grof republikanac Juraj Drasković. *Glasnik slobodno zidarske lože "Ljubav bližnjega"*, Zagreb, 1/1913. br. 3/4, str. 17-24.
17. Lančani govor br. Mirka Breyera na radu lože od 21. XII. 1913. *Glasnik slobodno zidarske lože "Ljubav bližnjega"*, Zagreb, 2/1914. br. 5, str. 35-36.
18. O nadbiskupu Andriji Jamometiću. *Obzor*, (Zagreb), 60/1919., br. 176, str. 2 + 7.
19. Iz moje zbirke autografa. Pismo francuskog slaviste Cyprien Roberta iz g. 1848. *Savremenik*, Zagreb, 15/1920. br. 3, str. 94-95.
20. Štamparije u Bosni za turskog vremena 1529.-1878. *Obzor*, Zagreb, 62/1921. br. 334, str. 4.
21. O francusko-ilirskoj loži u Ljubljani (1811). Čitano dne 23/6. 1921. kod zajedničkog rada zagrebačkih loža. *Šestar*, Zagreb, 1/1921.-22. br. 3, str. 20-23.
22. Glas srca i savjesti. (Jedna ispovijest), *Nova Evropa*, knj. 5/1922, br. 9-10., Zagreb, 1922.
23. Djela starih hrvatskih pisaca u engleskom prijevodu. *Večer*, Zagreb, 4/1923. br. 912, str. 7.
24. Jedna sitnica iz Vukova života. *Narodna starina*, Zagreb, knj. 2/1923. sv. 6, br. 3, str. 274.
25. U djelu *Znameniti i zaslužni Hrvati te pomena vrijedna lica u hrvatskoj povijesti 925.-1925*, (Zagreb, 1925.) napisao je 52 biografska članka.
26. Miroslav conte Zanočić (1761.-1834.). Iz knjige "Antun conte Zanočić i njegovi sinovi". *Vijenac*, 5/1927. br. 1 i 2., Zagreb, 1927.
27. O Dominisovom djelu "De Republica Ecclesiastica". *Savremenik*, Zagreb, 20/1927. br. 12, str. 537.-539.
28. O nadbiskupu Andriji Jamometiću. *Novosti*, Zagreb, 21/1927. br. 124, str. 8.
29. Trideset i dva kataloga *Slavenskog (hrvatskog) znanstvenog antikvarijata*. Zagreb, 1904.-1928.
30. Habeat sua fata libelli. *Savremenik*, Zagreb, 21/1928. br. 4/5, str. 214.
31. Stjepan Radić. [Nekrolog]. *Knjižarstvo*, Zagreb, 3/1928. br. 22/23, str. 205.-206.
32. *Antun conte Zanočić i njegovi sinovi. Roman života jedne paštrovsko-budljanske porodice u pretprošlom i prošlom vijeku (1720.-1834)*. Izdanje Matice Hrvatske, Zagreb, 1928.
33. Grof-republikanac Juraj Drašković (1773.-1849.). *Hrvatska revija*, 1/1928, br. 1-2., str.131-136., Zagreb, 1928.
34. Aus langstvergangenem Tagen. Das Testament eines Zagreber Weinbruders. Mitgeteilt von M. B. *Morgenblatt*, Zagreb, 45/1930. br. 231, str. 10.
35. Neke muzičke epizode u Jurja Križanića. *Sveta Cecilija*, br. 5, Zagreb, 1930.
36. Prilozi povijesti dubrovačkog štamparstva, u: *Zbornik u čast Milana Rešetara -Iz dubrovačke prošlosti*, Dubrovnik, 1931.
37. Die Anfänge des Buchdruckes in Dalmatien. *Morgenblatt*, Zagreb, 46/1931. br. 350, str. 18.-19.
38. Iz mladih dana novovjekog Hrvatskog kazališta. *Hrvatsko kolo*, Zagreb, knj. 12/1931. str. 337.-339. Kazališni list, Zagreb, g. 1945/46. br. 23, str. 7.-8.
39. Jedan antijosefinski hrvatsko-kajkavski govor iz godine 1785. *Narodna starina*, Zagreb, knj. 10/1931, sv. 25, str. 119,120.
40. Knjižar o krizi knjige. *Novo doba*, Split, 14/1931. br. 39, str. 4.
41. Scheibenschützen-Herrlichkeit in Alt-Zagreb, Aus der Frühzeit der "Streljana". *Morgenblatt*, Zagreb, 46/1931. br. 139, str. 10.
42. Ljudevit Gaj i Fran Kurelac. Odlomci iz rukopisa knjige: Povijest vidovitog jednog Hrvata. Tragom života i rada Frana Kurelca. *Novosti*, 26/1932, br. 300., Zagreb, 1932.
43. O štamparu i knjižaru dru Ljudevitu Gaju. (Ulomak iz predavanja u Pučkom sveučilištu). *Grafička revija*, Zagreb, 10/1932.-36. br. 4, str. 152.-154.

44. Iz mojih zapisaka Povodom svoje 70-godišnjice za "15 dana" napisao M. B., *15 dana*, Zagreb, 3/1933. br. 21, str. 328.-329.
45. Iz riječkih dana Frana Kurelca. *Narodne starine*, knj. 11, sv. 27, br. 1, Zagreb, 1933.
46. Wer war Halil-Beg Ružić? *Morgenblatt*, Zagreb, g. 48/1933. br. 330, str. 10.
47. Zagreber Geschäftsleute im Jahre 1818. *Morgenblatt*, 48/1933. br. 178, str. 10.
48. Dva Preradovićeva pisma Bogoslavu Šuleku. *Hrvatsko kolo*, Zagreb, knj. 15/1934, str. 268.-270.
49. Fran Kurelac i Matko Baštijan. *Istra*, Zagreb, 6/1934. br. 12/13, str. 18.
50. Fran Kurelac und die Čechen und Slovakien. *Prager Presse*, Prag, br. od 17. VI 1934.
51. O Franu Kurelcu, hrvatskom rodoljubi i poborniku Jugoslavenstva. (Odlomci iz rukopisa knjige: Povijest vidovitog Hrvata Frana Kurelca. Tragom njegova života i rada i Sveti Sava). *Kalendar*, Zagreb, 1934. str. 113.-126.
52. Proglas Gradišćanskim Hrvatima 1848. *Obzor*, Zagreb, 75/1934. br. 64, str. 2.
53. Iz stare hrvatske književnosti u Istri. (Posvećeno uspomeni O. Frana Glavinića). *Jadranski kalendar za g. 1935.*, Zagreb, 1935.
54. Kurelac u Đakovu, u knjizi *Hrvatska književna kritika*, sv. 5., serije *Sto godina hrvatske književnosti, 1830-1930.*, Zagreb, 1935.
55. Gjuro Szabo. Zu seinem 60. Geburtstag. *Morgenblatt*, Zagreb, 50/1935. br. 30, str. 5.
56. Novinstvo, tiskarstvo i knjižarstvo Iliraca. Predavanje održano 27. III 1935. u Pučkom sveučilištu u Zagrebu.
57. U leksikonu *Minerva* (Zagreb, 1936.) objavio je 60 manjih i većih priloga.
58. O Istraninu Fra Baldu Lupetini (1502.-1556). Slika iz doba reformacije. *Jadranski kalendar za g. 1936.*, Zagreb, 1936.
59. Istranin Josip Voltić (Volliggi) slobodoumnik i leksikograf (1750.-1825). Drugo prerađeno i dopunjeno izdanje. *Jadranski kalendar za g. 1937.*, Zagreb, 1937.
60. Povijest jedne dubrovačke "Hrvatulje". Uspomeni Dominka Zlatarića. *Hrvatsko kolo*, knj. 18/1937., Zagreb, 1937.
61. Sudslavische Kara und Rarissima. Eine empfindsame bibliophile Exkursion. Wien-Leipzig-Zurich, Herbert Reichner Verlag, 1937., 39 str. iz *Philobiblon*, 9/1936, br. 7/8.
62. Sudslavische Kara und Rarissima. *Grafička revija*, 11/1937. br. 4., Zagreb, 1937.
63. O udesima starodavnih knjiga. (Listajući popis moskovskog antikvarijata). *Novosti*, Zagreb, 31/1937. br. 354, str. 9 (božićni prilog)
64. Milan Turković: Antemurale Christianitatis. Die ehemalige kroatisch-slavonische Militärgrenze. (Sušak 1937.) [Prikaz djela.] *Novosti*, Zagreb, 32/1938, br. 36, str. 9.
65. Nadbiskup A. Jamometić sazivač protupapinskog koncila u Bazelu 1482. *Vidici*, Beograd, 1/1938. br. 8/9, str. 245.-247.
66. Sjeni Frana Kurelca. Uoči izlaska moje knjige: "Tragom života i rada Frana Kurelca. hrvatskog preporoditelja i književnika (1811.-1874)". *Novosti*, Zagreb, 32/1938. br. 353.
67. Kako je Jakob Lovrenčić, pisac "Petrice Kerempuha" pozdravio Novo leto 1839. *Varaždinske novosti*, Varaždin, 10/1938.-39. br. 475, str. 1.-3.
68. Fran Kurelac braći Česima prilikom posvete temelja Narodnog Divadla u Pragu. *Novosti*, Zagreb, 33/1939. br. 352.
69. Iz života i o tragičnoj smrti dubrovčanina Frana Marije Sagri-Sagroevića (1577-1616). *Hrvatsko kolo*, knj. 20/1939., Zagreb, 1939.
70. Tragom života i rada Frana Kurelca hrvatskoga preporoditelja i književnika (1811-1874), Tisak "Tipografije" d. d. Hrvatski moderni pisci, Kolo III, knjiga 6., Zagreb, 1939.
71. Premislavanje Na novo leto 1839. Kako je Jakob Lovrenčić, pisac Petrice Kerempuha. pozdravio Novo leto 1839. *Novosti*, Zagreb, 33/1939. br. 1, str. 12.-13.

72. Glas iz Varaždina godine 1848. *Varaždinske novosti*, Varaždin, 11/1939.-40, br. 525. str. 11.-12.
73. Senj - kolijevka hrvatskog tiskarstva, Zagreb, JAZU, 1940., iz knjige *Hrvatski kulturni spomenici*, knj. I. Senj.
74. Les Creates de France et leur capitaine Sigismond de Malenich. *Annales de l'Institut frangais de Zagreb*, Zagreb, 4/1940. br. 12, str. 39.-44.
75. O osamdesetgodisnjici dra. Milana Rešetara. *Novosti*, Zagreb, 34/1940, br. 31, str. 13.
76. Uz sliku Frana Gundulića. *Novosti*, Zagreb, 35/1941. br. 32, str. 18.
77. Fran Trankvil Andreis-Andrijević humanist i diplomat iz Trogira (1490-1571). *Hrvatska enciklopedija*, sv. I., Zagreb, 1941.
78. Aus dre Frühzeit des kroatschen Buches. Eine bibliografisch-bibliophile Auslese, u: *Die Kroaten* (zbornik), Zagreb, 1942.
79. Les debuts du livre create. Coup d'oeil bibliographique eit bibliophilique, u: *Les Croates* (zbornik), Zagreb, 1942.
80. Odras pobjede kod Siska (1593) u domaćoj i stranoj književnosti. Poviestno-bibliografski pabirci o njenoj 350-godišnjici. *Časopis za hrvatsku poviest*, 1/1943. br. 3., Zagreb, 1943.
81. O književnom radu Istranina o. Franje Glavinića. *Alma Mater Croatica*, 7/1943. br. 1-4., Zagreb. 1943.
82. O prvoj hrvatskoj tiskanoj knjizi iz g. 1483. Predavanje pročitano na radiju 22. I 1943.
83. Nakladna poduzeća. Od Pavla Rittera Vitezovića do Hrvatskog izdavačačkog bibliografskog zavoda. Četvrt tisućljeća novijeg književnog nakladništva (1694.-1942). *Zbornik Naša Domovina*, Knj. 1. sv. 2., str. 1037.-1044., Zagreb, 1943.
84. Croaria i Croatia. *Vienac*, Zagreb, 36/1944. br. 2, str. 90.-92.
85. U *Hrvatskoj enciklopediji* (sv. I.-V, Zagreb, 1941.-1945.) objavio je 41 članak.
86. O tragičnoj sudbini Ivana Gutenberga. *Za nas, Džepne novine namještenika Nakladnog Zavoda Hrvatske*, br. 11 str. 17.-18., Zagreb, 1946.
87. Iz povijesti tiskarstva. Dva predavanja održana u studenom 1946. na bibliotekarskom tečaju u Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.
88. O Erazmu Rotterdamskom. *Ostvarenja, književno-likovni almanah*, Zagreb, 1947. str. 197.-205.
89. O Krunoslavu Jurjeviću Herucu. *Ostvarenja, književno-likovni almanah*, Zagreb, 1947. str. 189.-195.
90. Bibliofilija i bibmiomanija. *Narodna knjiga*, Zagreb, 2/1949. br. 7, str. 37.
91. Ivan Gutenberg i počeci štamparskog umijeća. *Narodna knjiga*, Zagreb, 2/1949. br. 3, str. 34.-35.
92. Štamparstvo u Dubrovniku. *Narodna knjiga*, Zagreb, 3/1950. br. 1, str. 35.-36.
93. Iz povijesti knjige i tiskarstva. *Grafička revija*, Zagreb, 1/1952. br. 1, str. 2.-9.
94. Iz prošlosti zagrebačke pošte. *Filatelija*, Zagreb, 12/1952. br. 3/4, str. 45.-46.
95. O starim i rijetkim jugoslavenskim knjigama. Bibliografsko-bibliofilski prikaz. (Urednik Petar Šegedin), Izdavački zavod JAZU, Zagreb 1952.
96. Novinstvo u Hrvatskoj prije i za vrijeme Ilirskog preporoda. *Grafička revija*, Zagreb, 1954. br. 4, str. 6.-12.
97. Les debuts du livre create. Coup d'oeil bibliographique et bibliophilique. *Libri*, vol. 5/1955, br. 4., Copenhagen, 1955.
98. O Istraninu fra Baldu Lupetini (1502.-1556). *Otočki ljetopis; Cres-Lošinj I*, Zagreb, 1973. str. 208.-213.
99. O šibenskim Vrančićima. *Trolist Fausto, Antun i Mihovil 1504-1617*. 36 stranica vel. formata. -rukopis
100. *Nekoliko manjih priloga i biografija iz hrvatske kulturne historije*. Rukopis.